

Dosarul nr. 2r-1/21

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul central, Judecător - I. Movilă

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – A. Bostan, L. Pruteanu, V. Sîrbu

DECIZIE

10 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sîngerean Aurelia către Railean Anatolie cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2020, prin care a fost restituit apelul declarat de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie, împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central, din 11 iunie 2019,

c o n s t a t ă :

La 31 octombrie 2018, Sîngerean Aurelia a depus cerere de chemare în judecată către Railean Anatolie cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 14064,50 euro.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central, din 11 iunie 2019, acțiunea Aureliei Sîngerean a fost admisă parțial și s-a încasat de la Railean Anatolie în beneficiul Aureliei Sîngerean cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10000 euro și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 6144,81 lei. În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2019, a fost admis apelul declarat de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie, cu casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea Aureliei Sîngerean a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 august 2020, a fost admis recursul declarat de avocatul Burac Victor în interesele Aureliei Sîngerean, cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2019 și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2020, cererea de apel depusă de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie, a fost restituită în temeiul art. 369 alin.(1) lit.d) din Codul de procedură civilă, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

La 22 septembrie 2020, avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie, a depus cerere de recurs, solicitând casarea încheierii Curții de

Apel Chișinău din 10 septembrie 2020 și restituirea cauzei pentru examinare în fond de către instanța apel.

În motivarea cererii de recurs a indicat că încheierea instanței de apel urmează a fi casată, deoarece instanța nu i-a oferit posibilitate să prezinte probe în vederea înlăturării neajunsurilor constatate de Curtea Supremă de Justiție, or, în acest sens, reprezentantul recurentului/apelant, dispune de toate cele necesare.

La 16 noiembrie 2020, avocatul Burac Victor, acționând în interesele Aureliei Sîngerean, a depus referință la recursul declarat de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie, solicitând respingerea recursului.

Cu referire la termenii de procedură este de menționat că, în conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea privind restituirea cererii de apel, a fost pronunțată de Curtea de Apel Chișinău la 10 septembrie 2020, fiind expediată reprezentantului recurentului pentru cunoștință la 10 septembrie 2020, (f.d.125 vol.III), însă dovada recepționării actului judecătoresc, lipsește la dosar.

Astfel, Colegiul consideră că recursul înregistrat la 22 septembrie 2020 (f.d.131 vol.III), a fost declarat în termen.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie este întemeiat și necesită a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță se constată că, la 17 iunie 2019, avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central, din 11 iunie 2019, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Sîngerean Aurelia către Railean Anatolie cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2019, s-a acceptat apelul spre examinare și s-a intentat procedura de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2019, a fost admis apelul declarat de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie, cu casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea Aureliei Sîngerean a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 august 2020, a fost admis recursul declarat de avocatul Burac Victor în interesele Aureliei Sîngerean, cu casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2019 și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Drept temei pentru casarea deciziei instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, a fost invocat faptul că, instanța de apel nu a verificat dacă apelul declarat de către avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac este depus de o persoană

care este în drept să-l declare.

Astfel, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2020, cererea de apel depusă de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie, a fost restituită în temeiul art. 369 alin.(1) lit.d) din Codul de procedură civilă, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel.

În motivarea acestei soluții, Curtea de Apel Chișinău a indicat faptul că avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac, a semnat cererea de apel în interesele apelantului Anatolie Railean în temeiul mandatului din 05 decembrie 2018, însă în mandatul avocațional nu au fost indicate împuternicirile avocatului de a ataca hotărârea judecătorească, iar la materialele cauzei, nu este anexat alt mandat sau procură în care să fie indicat expres dreptul avocatului Vladislav Ciobanu-Nițuleac de a contesta hotărârea judecătorească.

La caz, Colegiul apreciază critic aceste argumente, or, în pofida faptului că în mandatul avocațional din 05 decembrie 2018 nu au fost indicate împuternicirile avocatului de a ataca hotărârea judecătorească (f.d.191 vol.I), la materialele dosarului este anexat mandatul avocațional nr.1382144 din 19 iunie 2019, prin care avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac a fost împuternicit în conformitate cu prevederile art.81 din Codul de procedură civilă, de a ataca hotărârea judecătorească. (f.d.135 vol.III)

Suplimentar, instanța de recurs reiterează că, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2019, apelul declarat de avocatul Vladislav Ciobanu-Nițuleac a fost acceptat spre examinare și s-a intentat procedura de apel, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 august 2020, cauza civilă a fost restituită spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, dar, nu la etapa primirii în procedură.

Astfel, Colegiul civil consideră că instanța de apel urma să verifice împuternicirile avocatului Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie, ținând cont și de acest aspect și, să se expună asupra dreptului avocatului de a acționa în interesele apelantului, inclusiv în raport cu mandatul avocațional nr.1382144 din 19 iunie 2019. Mai mult ca atât că mandatul în cauză datează cu 19 iunie 2019, adică data la care a fost declarată cererea de apel.

Ținând cont de cele relatate supra, se constată că actul de discreție al instanței de apel, prin care cererea de apel a fost restituită, este unul neîntemeiat și urmează a fi casat, or, restituirea apelului după primirea lui în procedură, constituie o încălcare flagrantă a drepturilor apelantului, deoarece legea procesuală civilă nu prevede posibilitatea restituirii cererii de apel după ce aceasta a fost primită în procedură, ci doar procedura încetării procedurii de apel (art. 374 alin. (4) din Codul de procedură civilă) pentru care sunt indicate temeuri în mod exhaustiv.

În aceeași ordine de idei, este de menționat faptul că, în cazul în care, la etapa ulterioară a primirii în procedură a cererii de apel, instanța de apel a întâmpinat dificultăți la verificarea împuternicirilor reprezentantului apelantului, aceasta a dispus de pârghii legale pentru a aduce la cunoștința apelantului aceste neconcordanțe, prin acordarea unui termen întru înlăturarea acestor formalități, sau încetarea procedurii de apel conform art.374 alin.(4) din Codul de procedură civilă.

În circumstanțele constatate, Colegiul ajunge la concluzia că, prin restituirea apelului după intentarea procedurii în apel, lui Railean Anatolie i-au fost lezate drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, fiind lipsit de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Colegiul reiterează, că dreptul de acces la un tribunal constituie

un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cazul Airey vs. Irlanda Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, în conformitate cu principiile generale unanim recunoscute și normele dreptului internațional, instanța de judecată la fixarea termenului limită de înlăturare a neajunsurilor, precum și a celui de prezentare a părților în ședința de judecată urmează să țină cont de proporționalitatea raporturilor juridice legate de disponibilitatea părților și rolul judecătorului în procesul civil. Importanța acestui fapt este determinată de echilibrul care trebuie menținut între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În circumstanțele enunțate și având în vedere faptul că s-au constatat într-o manieră certă omisiuni judiciare care nu pot fi corectate în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2020 și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și să adopte o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

Luând în considerație cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Ciobanu-Nițuleac Vladislav în interesele lui Railean Anatolie.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 septembrie 2020, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Sîngerean Aurelia către Railean Anatolie cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, cu remiterea pricinii la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru